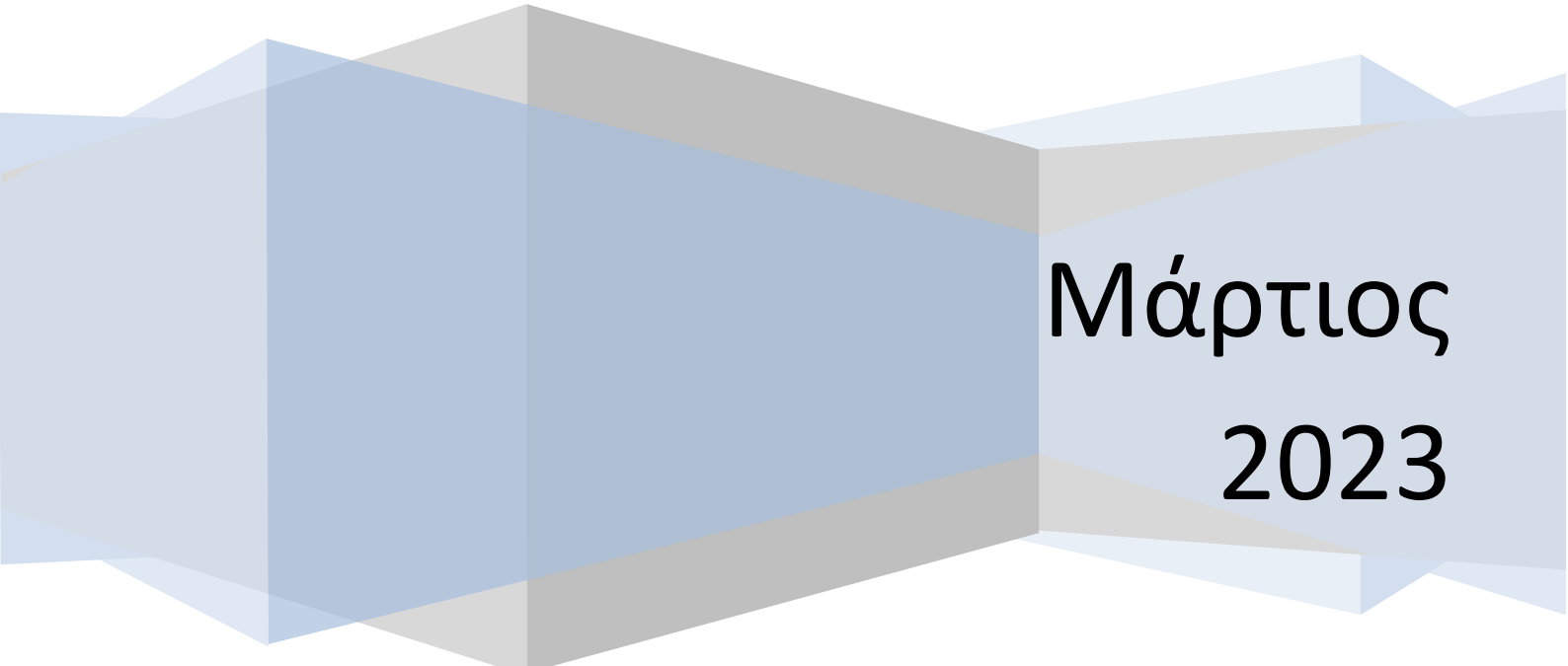

Εμπορικό & Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης

ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΕΒΕΘ

Palmos Analysis PC

Μάρτιος
2023

“ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΕΒΕΘ” (Executive Summary)

Το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο της διαρκούς προσπάθειας που καταβάλλει για την πληρέστερη πληροφόρηση και ενημέρωση, τόσο του επιχειρηματικού κόσμου και των φορέων (κρατικών ή μη) της πόλης της Θεσσαλονίκης, όσο και των κατοίκων της, συνεχίζει την περιοδική διεξαγωγή Έρευνας Οικονομικής Συγκυρίας – σε επίπεδο Νομού Θεσσαλονίκης – που αφορά επιχειρήσεις των τεσσάρων τομέων της οικονομίας και καταναλωτές.

Η Έρευνα Οικονομικής Συγκυρίας του Νομού Θεσσαλονίκης (“**Βαρόμετρο ΕΒΕΘ**”) διεξάγεται **δύο φορές το χρόνο, κατά το 2^ο 15νθήμερο των μηνών Μαρτίου και Σεπτεμβρίου**, σε συνολικό δείγμα **1.500 ερωτώμενων** (800 επιχειρήσεων και 700 καταναλωτών). Η έρευνα καλύπτει και τους τέσσερις τομείς της οικονομίας (βιομηχανία –μεταποίηση, υπηρεσίες, λιανικό εμπόριο και κατασκευές).

Η έρευνα για το “**Βαρόμετρο ΕΒΕΘ**” διεξάγεται με τηλεφωνικές συνεντεύξεις με τους υπευθύνους των επιχειρήσεων (Γενικούς Διευθυντές ή Διευθυντές Οικονομικών ή Διευθυντές Πωλήσεων ή τους ιδιοκτήτες, αν πρόκειται για μικρότερες επιχειρήσεις) με τη χρήση των ερωτηματολογίων που χρησιμοποιούνται από το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ) και την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN), προκειμένου τα αποτελέσματα να είναι συγκρίσιμα με τις αντίστοιχες έρευνες που διεξάγονται σε Εθνικό (ΙΟΒΕ) και Ευρωπαϊκό (DG ECFIN) επίπεδο.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΕΒΕΘ – ΜΑΡΤΙΟΣ/ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020 και ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

Οι πρωτογενείς έρευνες σε καταναλωτές και επιχειρήσεις στο Νομό Θεσσαλονίκης, στις οποίες βασίζονται οι δείκτες του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ του Μαρτίου 2020, διεξήχθησαν εν μέσω της κρίσης από την επιδημία του κορωνοϊού. Συγκεκριμένα, η έρευνα σε καταναλωτές διεξήχθη μεταξύ 23 Μαρτίου και 1 Απριλίου 2020, ενώ η έρευνα σε επιχειρήσεις διεξήχθη μεταξύ 23 Μαρτίου και 7 Απριλίου 2020. Κατά την χρονική αυτή περίοδο είχαν ενεργοποιηθεί και επιβληθεί όλα τα περιοριστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της επιδημίας του κορωνοϊού, τόσο σε σχέση με την αναστολή λειτουργίας επιχειρήσεων και δημόσιων οργανισμών/φορέων, όσο και σε σχέση με τον περιορισμό των μετακινήσεων των πολιτών. Συνεπώς, οι δείκτες του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ για τον Μάρτιο 2020 αποτυπώνουν πλήρως το καταναλωτικό και επιχειρηματικό κλίμα εν μέσω της κορύφωσης της κρίσης λόγω της επιδημίας και του lockdown που είχε επιβληθεί στην οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου. Παράλληλα, οι αντίστοιχες πρωτογενείς έρευνες σε καταναλωτές και επιχειρήσεις στο Νομό Θεσσαλονίκης στις οποίες βασίζονται οι δείκτες του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ για τον Σεπτέμβριο 2020, διεξήχθησαν εν μέσω της εξέλιξης του δεύτερου κύματος της πανδημίας του κορωνοϊού στη χώρα, στο χρονικό διάστημα δηλαδή μεταξύ 22 και 30 Σεπτεμβρίου 2020. Τέλος, οι πρωτογενείς έρευνες σε καταναλωτές και επιχειρήσεις στις οποίες βασίζονται οι δείκτες του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ για τον Μάρτιο 2021, διεξήχθησαν εν μέσω της εξέλιξης του τρίτου κύματος της πανδημίας του κορωνοϊού στην Ελλάδα, το χρονικό διάστημα 22 – 31 Μαρτίου 2021 για τους καταναλωτές και το χρονικό

διάστημα 30 Μαρτίου – 8 Απριλίου 2021 για τις επιχειρήσεις, χρονικό διάστημα κατά το οποίο εξακολουθούσαν να ισχύουν οι περιορισμοί στην μετακίνηση των πολιτών, η αναστολή λειτουργίας του λιανεμπορίου και οι υποχρεωτική εφαρμογή εναλλακτικών μορφών εργασίας, όπως η τηλεργασία σε μεγάλο μέρος του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. **Συνεπώς, οι δείκτες του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ εξακολούθησαν να αντικατοπτρίζουν τις σοβαρές συνέπειες από την συνεχιζόμενη οικονομική κρίση που δημιουργήσε η πανδημία του κορωνοϊού στην Ελλάδα αλλά και παγκοσμίως.**

Οι Εθνικοί δείκτες, καταγράφονται από τις έρευνες οικονομικής συγκυρίας που διεξάγει το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ) και οι οποίες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN), τα δε αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Με βάση την ανακοίνωση του ΙΟΒΕ για τους Εθνικούς δείκτες για τον Μάρτιο 2020, **«επισημαίνεται ότι ένα μέρος της πρωτογενούς έρευνας πραγματοποιήθηκε πριν την επιβολή των μέτρων παύσης της δραστηριότητας σε συγκεκριμένους κλάδους και ένα μεγαλύτερο τμήμα αυτής πριν την εφαρμογή μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας των πολιτών. Συνεπώς, η πορεία του δείκτη δεν ενσωματώνει απόλυτα το εύρος των εξελίξεων που έλαβαν χώρα τον Μάρτιο. Με αυτό το δεδομένο, είναι πιθανή μια περαιτέρω, ενδεχομένως ισχυρότερη, επιδείνωση των προσδοκιών και συνολικά του κλίματος στους προσεχείς μήνες».**

Με βάση τα παραπάνω, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι η χρονική διαφορά, έστω των λίγων ημερών, μεταξύ της πρωτογενούς έρευνας που τροφοδοτεί τους Εθνικούς και Ευρωπαϊκούς δείκτες και της αντίστοιχης του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ που τροφοδοτεί τους δείκτες σε επίπεδο Νομού Θεσσαλονίκης, **τους καθιστά μη συγκρίσιμους μεταξύ τους για τον Μάρτιο 2020, καθώς μεσολάβησαν οι εξελίξεις της κρίσης του κορωνοϊού, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε μια σειρά από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

1. ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

Ο “Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών” υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις τους για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Διευκρινίζεται, ότι οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα **+100** (σημαίνει ότι όλοι προβλέπουν αύξηση) έως **-100** (σημαίνει ότι όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως **διαφορές μεταξύ θετικών – αρνητικών απαντήσεων**. Πιο συγκεκριμένα, αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση ενός μεγέθους, είναι υψηλότερο του ποσοστού εκείνων που προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας, οι καταναλωτές στο Νομό Θεσσαλονίκης **εξακολουθούν να διακατέχονται από απαισιοδοξία, όμως σημαντικά μειωμένη**. Έτσι, ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης στο Νομό Θεσσαλονίκης διαμορφώνεται στις **-30 μονάδες, με βελτίωση 17 μονάδων σε σχέση με τον Σεπτέμβριο 2022**.

Η έρευνα καταγράφει βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης στο Νομό Θεσσαλονίκης, μια τάση η οποία αποτυπώνεται, σε ηπιότερο βαθμό, τόσο σε Εθνικό όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης επιστρέφει στον Νομό Θεσσαλονίκης στο επίπεδο που καταγράφηκε τον Σεπτέμβριο του 2021, πριν την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία και την εκτόξευση των τιμών ενέργειας, καυσίμων και πρώτων υλών (-47 έναντι -30 σήμερα) αλλά βέβαια πολύ μακριά από το -2 τον Σεπτέμβριο 2019 – το καλύτερο σημείο του δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης από την έναρξη των μετρήσεων του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ τον Μάρτιο του 2009. Η επίπτωση της ακρίβειας σε προϊόντα και ενέργεια στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών, εξακολουθεί να είναι σημαντική: το 29% των ερωτηθέντων δηλώνουν ότι επιβιώνουν εις βάρος των αποταμιεύσεων τους ή δανειζόμενοι (στο ίδιο επίπεδο με τον περασμένο Σεπτέμβριο 2022), ωστόσο, το ποσοστό των νοικοκυριών που δηλώνουν ότι έχουν σήμερα τη δυνατότητα να αποταμιεύσουν πολύ ή λίγο αυξήθηκε σημαντικά στο 25% έναντι 15% το περασμένο εξάμηνο. Παράλληλα, οι καταναλωτές αναμένουν περαιτέρω αύξηση των τιμών το επόμενο διάστημα αλλά σε ηπιότερο βαθμό, ενώ το 68% δηλώνουν ότι οι αυξήσεις στις τιμές καταναλωτή τους τελευταίους 12 μήνες ήταν πολύ μεγάλες. Επιπλέον, στο πλαίσιο της γενικότερης βελτίωσης του κλίματος σε σχέση με το προηγούμενο εξάμηνο, το ποσοστό των νοικοκυριών που δηλώνουν αδυναμία αποπληρωμής των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος μειώθηκε από το 25% τον Μάρτιο του 2022 στο 10% σήμερα και το αντίστοιχο ποσοστό όσων δηλώνουν αδυναμία αποπληρωμής των λογαριασμών θέρμανσης μειώθηκε από το 25% τον Μάρτιο του 2022 στο 14% σήμερα, ωστόσο, το 65% δηλώνουν ακόμα δυσκολία στην αποπληρωμή τους.

Συνολικά, καταγράφεται μια βελτίωση όλων των δεικτών που καταγράφουν το κλίμα μεταξύ των καταναλωτικών, το οποίο πάντως παραμένει σε αρνητικό πρόσημο. Έτσι και παρά την μικρή βελτίωση, παραμένει σε πολύ αρνητικό επίπεδο η αξιολόγηση της συγκυρίας για την πραγματοποίηση σημαντικών αγορών το επόμενο διάστημα, όπως και η αξιολόγηση της συγκυρίας για αποταμίευση.

Ειδικότερα, οι Καταναλωτές του Νομού Θεσσαλονίκης αναφέρουν:

- Πολύ αρνητική αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης των νοικοκυριών για το διάστημα που προηγήθηκε και αλλά σαφώς μειωμένη απαισιοδοξία για την περαιτέρω εξέλιξή της, καθώς αυξάνεται σημαντικά το ποσοστό των νοικοκυριών που προβλέπουν βελτίωση (15% από 7%) ή σταθεροποίηση (34% από 22%) της κατάστασής τους, με αντίστοιχη μείωση όσων προβλέπουν επιδείνωση από το 64% στο 43%.
- Μειώνεται περαιτέρω ελαφρά – παραμένοντας ωστόσο σε πολύ υψηλό επίπεδο – από 73% σε 67% το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι η γενική οικονομική κατάσταση της χώρας επιδεινώθηκε πολύ ή αρκετά κατά το προηγούμενο 12μηνο. Παράλληλα, μειώνεται σημαντικά το ποσοστό όσων εκτιμούν ότι η γενική οικονομική κατάσταση της χώρας θα επιδεινωθεί κατά το επόμενο δωδεκάμηνο (52% έναντι αντίστοιχου ποσοστού 70% τον περασμένο Σεπτέμβριο 2022).
- Η ακρίβεια και η αύξηση των τιμών καταναλωτή ήταν ιδιαίτερως αισθητές κατά τη διάρκεια της χρονιάς που μας πέρασε από το σύνολο σχεδόν των καταναλωτών, ανεξαρτήτως οικονομικής κατάστασης. Οι καταναλωτές στο Νομό Θεσσαλονίκης εκτιμούν ότι οι τιμές καταναλωτή αυξήθηκαν “Λίγο” (5%), “Αρκετά” (26%) ή “Πολύ” (68%) κατά το τελευταίο 12μηνο (αθροιστικά 99% έχουν διαπιστώσει αύξηση των τιμών καταναλωτή). Ωστόσο, μειώνεται το ποσοστό όσων αναμένουν ότι οι τιμές θα συνεχίσουν να αυξάνονται με μεγαλύτερο ρυθμό (19% έναντι 35% το προηγούμενο εξάμηνο) και αυξάνεται το ποσοστό όσων αναμένουν σταθεροποίηση (16% έναντι 8%) ή αύξηση με μικρότερο όμως ρυθμό (23% έναντι 13%).
- Σημαντική μείωση της απαισιοδοξία καταγράφεται σε σχέση με την εξέλιξη της ανεργίας, καθώς η πλειοψηφία, πλέον, θεωρεί πως το επίπεδο της ανεργίας θα μειωθεί «πολύ» ή «λίγο» (18%) ή θα παραμείνει σταθερό (37%) – αθροιστικά 55% – ενώ το προηγούμενο εξάμηνο το 56% ανέμενε μικρή ή μεγάλη αύξηση της ανεργίας.
- Ελάχιστη βελτίωση – αλλά πάντα σε αρνητικό έδαφος – παρουσιάζει ο δείκτης αξιολόγησης της συγκυρίας για την πραγματοποίηση σημαντικών αγορών (μόλις 7% θεωρούν την συγκυρία κατάλληλη για σημαντικές αγορές, όπως έπιπλα, ηλεκτρικές/ηλεκτρονικές συσκευές κτλ, σε σταθερό επίπεδο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο 2022). Εικόνα αντίστοιχης ελάχιστης βελτίωσης καταγράφεται και στο δείκτη πρόθεσης για την πραγματοποίηση τέτοιων αγορών στο μέλλον.
- Ενισχύεται η πρόθεση για αποταμίευση (21% σήμερα σε σχέση με 15% τον Σεπτέμβριο 2022), ενώ αυξάνεται και το ποσοστό όσων δηλώνουν αποταμιεύουν (25% από 15%), χωρίς όμως να μειώνεται το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι υποχρεώνονται να «τρώνε από τα έτοιμα» αναλώνοντας τις αποταμιεύσεις τους ή χρεώνονται για να τα βγάλουν πέρα (29% έναντι 30% τον περασμένο Σεπτέμβριο 2022).
- Ενισχυμένη η πρόθεση αγοράς αυτοκινήτου στο Νομό Θεσσαλονίκης, με το 8% των καταναλωτών να δηλώνουν ότι είναι πολύ ή αρκετά πιθανό να πραγματοποιήσουν κάποια αγορά αυτοκινήτου (έναντι 4% τον Σεπτέμβριο 2022).

- **Ενισχύεται η πρόθεση αγοράς ή ανέγερσης σπιτιού για το επόμενο 12μηνο (στο 6% έναντι 3% τον Σεπτέμβριο 2022) και αντίστοιχα η πρόθεση ανακαίνισης ή επισκευής-βελτίωσης σπιτιού για το επόμενο 12μηνο (στο 17% έναντι 10% τον Σεπτέμβριο 2022).**

2. ΕΡΕΥΝΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ο “Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών για τη Βιομηχανία” στο Νομό Θεσσαλονίκης βελτιώνεται εντυπωσιακά και περνάει ξανά σε θετικό έδαφος, σε επίπεδο παρόμοιο με το υψηλότερο σημείο των μετρήσεων του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ τον Σεπτέμβριο του 2021.

Έτσι, το ισοζύγιο θετικών – αρνητικών εκτιμήσεων του “Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών της Βιομηχανίας” βρίσκεται πλέον στις +5 μονάδες στο Νομό Θεσσαλονίκης, έναντι -17 τον Σεπτέμβριο 2022. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο συγκεκριμένος δείκτης βρέθηκε στο χειρότερο επίπεδο τον Μάρτιο του 2020 από την καθιέρωση των μετρήσεων του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ τον Μάρτιο του 2009, ενώ βρέθηκε τον Σεπτέμβριο του 2021 στο καλύτερο επίπεδο από την καθιέρωση των μετρήσεων του “Βαρόμετρου ΕΒΕΘ”, ακολουθώντας αντίστοιχη πορεία των δεικτών τόσο σε Εθνικό, όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ειδικότερα, οι απόψεις των βιομηχανιών του Νομού Θεσσαλονίκης συνοψίζονται στα εξής:

- Βελτιώνονται αρκετά οι εκτιμήσεις για την εξέλιξη της παραγωγής κατά το τελευταίο εξάμηνο (-3 από -14 τον Σεπτέμβριο 2022), ενώ οι εκτιμήσεις για την εξέλιξη της παραγωγής στο άμεσο μέλλον αναφορικά με το Νομό Θεσσαλονίκης, εκτοξεύονται σε έντονα θετικό έδαφος και μάλιστα στο καλύτερο σημείο στην ιστορία των μετρήσεων του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ (+47 από -14 τον Σεπτέμβριο 2022).
- Πραγματοποιείται αρκετά ικανοποιητικά η διαχείριση των αποθεμάτων και της παραγωγικής δυναμικότητας των βιομηχανιών. Παράλληλα, η αξιολόγηση του τρέχοντος λειτουργικού επιπέδου παραγωγικής δυναμικότητας επιστρέφει στο επίπεδο του Σεπτεμβρίου 2019, ενώ το ποσοστό του τρέχοντος λειτουργικού επιπέδου παραγωγικής δυναμικότητας παραμένει σε υψηλά επίπεδα (72,8%) και οι εξασφαλισμένοι μήνες παραγωγής βάσει παραγγελιών φτάνουν στους 4,0 (η υψηλότερη τιμή από την καθιέρωση των μετρήσεων του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ).
- Ενισχύονται εντυπωσιακά οι εκτιμήσεις για το μέλλον σε σχέση με το επίπεδο των εξαγωγών (+33 από -8 το προηγούμενο εξάμηνο), φτάνοντας σε επίπεδο ιστορικών υψηλών σε σχέση με τους δείκτες του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ.
- Αποκλιμακώνονται σημαντικά οι εκτιμήσεις για περαιτέρω αύξηση των τιμών κατά το επόμενο εξάμηνο, ενώ οι εκτιμήσεις για την εξέλιξη της απασχόλησης το επόμενο διάστημα είναι ουδέτερες.
- Εμφανίζεται μείωση στην αναφορά της περιορισμένης ζήτησης ως περιοριστικού παράγοντα για την παραγωγή των επιχειρήσεων (40% έναντι 45% το προηγούμενο εξάμηνο), όπως και η αναφορά στην έλλειψη πρώτων υλών (17% έναντι 32% τον Σεπτέμβριο 2022). Στο αντίποδα, ενισχύεται ως περιοριστικός παράγοντας η έλλειψη εργατικού δυναμικού (23% έναντι 18% το προηγούμενο εξάμηνο).

3. ΕΡΕΥΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Με σημαντική άνοδο και στο ανώτατο επίπεδο από την έναρξη των μετρήσεων του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ, βρίσκεται ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στον κλάδο των Υπηρεσιών.

Πιο αναλυτικά, ο σχετικός «Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών» για τον τομέα των Υπηρεσιών καταγράφεται σε τιμή-ρεκόρ στο +24, έναντι +13 το προηγούμενο εξάμηνο.

Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών του Νομού Θεσσαλονίκης αναφέρουν:

- **Οριακά θετική και σταθερή εικόνα – σε σχέση με τον Σεπτέμβριο 2022 – ως προς την εξέλιξη της επιχειρηματικής τους κατάστασης (από +5 τον Σεπτέμβριο 2022 σε +6 σήμερα), ενώ η αποτίμηση για την εξέλιξη της ζήτησης το εξάμηνο που μας πέρασε επιδεινώνεται ελαφρά, παραμένοντας όμως σε έντονα θετικό έδαφος (+24 από +28 τον Σεπτέμβριο 2022).**
- **Έντονα θετικές προσδοκίες για την εξέλιξη της ζήτησης για το επόμενο εξάμηνο, με εκτόξευση των προσδοκιών (+41 σήμερα από +5 το περασμένο εξάμηνο).**
- **Παρατηρούνται θετικές εκτιμήσεις για την εξέλιξη της απασχόλησης στον κλάδο το επόμενο εξάμηνο (στο καλύτερο επίπεδο από την έναρξη του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ), ενώ αναμένεται και σημαντική άνοδος των τιμών για το επόμενο εξάμηνο.**

4. ΕΡΕΥΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΛΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Σημαντική βελτίωση του κλίματος καταγράφεται στις επιχειρήσεις Λιανικού Εμπορίου στο Νομό Θεσσαλονίκης σε σχέση με τον Σεπτέμβριο 2022, με τον «Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών για το Λιανικό Εμπόριο» να βρίσκεται ξανά στο υψηλότερο σημείο του στην ιστορία των μετρήσεων του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ (εκεί όπου είχε βρεθεί τον Σεπτέμβριο του 2021).

Έτσι, το ισοζύγιο θετικών – αρνητικών εκτιμήσεων του «Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών Λιανικού Εμπορίου» **βρίσκεται στο +11** (από -1 τον Σεπτέμβριο 2022).

Ειδικότερα, οι απόψεις των **εμπορικών επιχειρήσεων του Νομού Θεσσαλονίκης** συνοψίζονται στα εξής:

- Μετά την πολύ αρνητική αξιολόγηση της εξέλιξης των πωλήσεων που παρατηρήθηκε τον Μάρτιο του 2022 και την βύθιση του σχετικού δείκτη από το ψηλότερο σημείο στο οποίο είχε βρεθεί τον Σεπτέμβριο 2021 για πρώτη φορά στην ιστορία των μετρήσεων του «Βαρόμετρου ΕΒΕΘ», η **αξιολόγηση του τρέχοντος εξαμήνου σταθεροποιείται στα επίπεδα του περασμένου εξαμήνου με ελαφρά μόνο κάμψη (από το -3 στο -8)**. Ωστόσο, εκτοξεύονται σε θετικό έδαφος και μάλιστα στην υψηλότερη τιμή τους από την έναρξη των μετρήσεων του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ οι εκτιμήσεις για τις πωλήσεις το επόμενο 6μηνο (από -9 μονάδες τον Σεπτέμβριο 2022 και 0 μονάδες τον Μάρτιο 2022 στο +32 σήμερα). Επιπλέον, οι εκτιμήσεις για την εξέλιξη των παραγγελιών το επόμενο εξάμηνο εκτοξεύονται, επίσης, στην υψηλότερη τιμή τους από την έναρξη των μετρήσεων του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ (από το -16 τον Σεπτέμβριο 2022 στο +20 σήμερα).
- Επίσης, **προβλέπουν ενίσχυση της απασχόλησης στον κλάδο τους για το επόμενο διάστημα, ενώ εμφανίζεται κι εδώ η τάση για ηπιότερες αυξήσεις τιμών κατά το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα.**

5. ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

Στο υψηλότερο επίπεδο στην ιστορία των μετρήσεων του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ βρίσκεται ο Δείκτης Επιχειρηματικών στον κλάδο των Κατασκευών.

Έτσι, το ισοζύγιο θετικών-αρνητικών εκτιμήσεων του «Δείκτη Επιχειρηματικών Προσδοκιών Κατασκευών» βρίσκεται στις **-1 μονάδες** στο Νομό Θεσσαλονίκης (έναντι -7 τον Σεπτέμβριο 2022).

Ειδικότερα, οι απόψεις των κατασκευαστικών επιχειρήσεων του Νομού Θεσσαλονίκης συνοψίζονται στα εξής:

- Οι εκτιμήσεις για την εξέλιξη της κατασκευαστικής δραστηριότητας κατά το προηγούμενο εξάμηνο ενισχύονται περαιτέρω και φθάνουν στο υψηλότερο επίπεδο από την έναρξη των μετρήσεων του Βαρόμετρου ΕΒΕΘ, στις +23 μονάδες σήμερα (από +16 τον Σεπτέμβριο του 2022).
- Εμφανίζεται μικρή βελτίωση (αλλά σε έντονα αρνητικό έδαφος πάντα) σχετικά με τα τρέχοντα επίπεδα παραγγελιών στον κλάδο των Κατασκευών.
- Εμφανίζεται σαφώς θετική τάση στην εκτίμηση εξέλιξης της απασχόλησης στον κλάδο για το επόμενο 6μήνο, και ανοδική τάση στην εξέλιξη των τιμών σε τοπικό επίπεδο, σε ηπιότερο όμως βαθμό.

6. ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΕΒΕΘ – “AD HOC” ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

Στο πλαίσιο της αποτελεσματικότερης αξιοποίησης του “**Βαρόμετρου ΕΒΕΘ**”– ως ερευνητικού εργαλείου– και για την πληρέστερη πληροφόρηση του επιχειρηματικού κόσμου του Νομού Θεσσαλονίκης, ενσωματώθηκαν στα ερωτηματολόγια του “**ad-hoc**” **ερωτήσεις**. Τα ερωτήματα τέθηκαν με τέτοιο τρόπο (στο τέλος των τυποποιημένων ερωτηματολογίων που χρησιμοποιεί το “Βαρόμετρο ΕΒΕΘ”), ώστε να διασφαλίζεται η συνέχεια και η εγκυρότητα των αποτελεσμάτων του.

- **Λογαριασμοί ηλεκτρικού ρεύματος και θέρμανσης**

Δυσβάσταχτοι χαρακτηρίζονται οι λογαριασμοί ηλεκτρικού ρεύματος από το 10% των νοικοκυριών στο Νομό Θεσσαλονίκης και αναφέρουν ότι δεν είναι σε θέση να τους πληρώσουν, ενώ το 65% τους θεωρούν υψηλούς και αναφέρουν ότι τους δυσκολεύει η αποπληρωμή τους. Αντίστοιχη είναι η εικόνα και σε σχέση με τους λογαριασμούς θέρμανσης, καθώς κι εδώ το 14% δηλώνουν ότι οι λογαριασμοί αυτοί είναι δυσβάσταχτοι και δεν είναι σε θέση να τους εξοφλήσουν ενώ το 65% τους θεωρούν υψηλούς και δυσκολεύονται να τους αποπληρώσουν. Παράλληλα, μόλις το 24% και 17% των νοικοκυριών δηλώνουν ότι οι λογαριασμοί είναι φυσιολογικοί ή χαμηλοί και δεν δυσκολεύονται στην αποπληρωμή τους, αντίστοιχα. Πρέπει να σημειωθεί ότι, παρά την πολύ αρνητική εικόνα που καταγράφεται, υπάρχει βελτίωση σε σχέση με τις αντίστοιχες απαντήσεις που είχαν καταγραφεί τον Μάρτιο και τον Σεπτέμβριο του 2022, καθώς έχει μειωθεί σημαντικά το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι αδυνατούν να πληρώσουν τους λογαριασμούς, κάτι που ενδεχομένως οφείλεται στην αποκλιμάκωση των τιμών ενέργειας αλλά και στην επιδότηση μέρους του κόστους ενέργειας από την Πολιτεία.

- **Το «Καλάθι του Νοικοκυριού»**

Περίπου το 48% των καταναλωτών δηλώνουν ότι αγοράζουν προϊόντα από το «Καλάθι του νοικοκυριού» είτε εξολοκλήρου (3%), είτε σε μεγάλο (18%), είτε σε μικρό (27%) βαθμό. Παράλληλα, η πλειοψηφία θεωρεί ότι η ποιότητα των προϊόντων στο «Καλάθι του νοικοκυριού» είναι αντίστοιχη με την μέση ποιότητα των αντίστοιχων προϊόντων εκτός του «Καλαθιού του νοικοκυριού» (40%), ενώ περίπου 1 στους 3 θεωρούν ότι η ποιότητά τους υπολείπεται της μέσης ποιότητας των αντίστοιχων προϊόντων εκτός «Καλαθιού». Τέλος, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (56%) θεωρούν ότι το «Καλάθι του νοικοκυριού» δεν κατάφερε να συγκρατήσει την ακρίβεια, έναντι 35% που θεωρούν ότι συνέβαλε στην συγκράτηση των τιμών ικανοποιητικά και ανακούφισε τους καταναλωτές (6%) ή συνέβαλε ως έναν βαθμό στην συγκράτηση των τιμών αλλά ήταν ανεπαρκές (29%).

6 στους 10 αναφέρουν ότι δεν έχουν αλλάξει το πλήθος των διαφορετικών αλυσίδων σουπερμάρκετ που επισκέπτονται μετά την εφαρμογή του μέτρου του «Καλαθιού του νοικοκυριού», ενώ το 27% αναφέρουν ότι επισκέπτονται πλέον περισσότερες διαφορετικές αλυσίδες και προμηθεύονται το κάθε προϊόν από την αλυσίδα με την χαμηλότερη τιμή.

- **Εναλλακτικοί τρόποι πληρωμών**

Η πλαστική χρεωστική κάρτα είναι ο πλέον δημοφιλής τρόπος πληρωμών για την αγορά προϊόντων, υπηρεσιών και πληρωμές λογαριασμών, καθώς χρησιμοποιείται από περίπου 2 στους 3 καταναλωτές στον Νομό Θεσσαλονίκης (63%), ενώ οι μισοί καταναλωτές (47%) εξακολουθούν να χρησιμοποιούν μετρητά για τις αγορές τους. Η μεταφορά ποσών μέσω web-banking χρησιμοποιείται από το 38% των καταναλωτών και οι πλαστικές πιστωτικές κάρτες από περίπου 1 στους 5 (21%). Περιορισμένη είναι – ακόμα – η διείσδυση των πιο καινοτόμων και τεχνολογικά προηγμένων μεθόδων πληρωμών, όπως τα διάφορα ηλεκτρονικά «πορτοφόλια» (7%) και οι προπληρωμένες χρεωστικές κάρτες (5%).

- **Δαπάνες και ταξίδια κατά την εορταστική περίοδο του Πάσχα**

7 στους 10 καταναλωτές στο Νομό Θεσσαλονίκης δηλώνουν ότι δεν θα ταξιδέψουν για τις γιορτές του Πάσχα (68%), ενώ το 20% θα ταξιδέψουν και θα διαμείνουν σε ιδιόκτητα σπίτια ή σε συγγενής και φίλους και μόλις το 8% αναφέρουν ότι θα ταξιδέψουν στο εσωτερικό (5%) ή το εξωτερικό (3%) με διαμονή σε πληρωμένο κατάλυμα.

Σχετικά με τις εορταστικές δαπάνες, το 56% αναφέρουν ότι θα δαπανήσουν χρήματα για προσωπικές αγορές ή δώρα σε συγγενείς και φίλους με την ευκαιρία των εορτών του Πάσχα, με την μέση δαπάνη να βρίσκεται στα 182 ευρώ. Περαιτέρω, το 61% αναφέρουν ότι θα δαπανήσουν χρήματα για εορταστικά τραπέζια κατά τη διάρκεια των εορτών του Πάσχα, με την μέση δαπάνη να βρίσκεται στα 146 ευρώ. Τέλος, το 16% αναφέρουν ότι θα ξοδέψουν χρήματα για ταξίδια ή εκδρομές κατά τη διάρκεια των εορτών, με την μέση δαπάνη να καταγράφεται στα 376 ευρώ.

7. ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ ΕΒΕΘ – “AD HOC” ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Στο πλαίσιο της αποτελεσματικότερης αξιοποίησης του “**Βαρόμετρου ΕΒΕΘ**”– ως ερευνητικού εργαλείου– και για την πληρέστερη πληροφόρηση του επιχειρηματικού κόσμου του Νομού Θεσσαλονίκης, ενσωματώθηκαν στα ερωτηματολόγια του “*ad-hoc*” **ερωτήσεις**. Τα ερωτήματα τέθηκαν με τέτοιο τρόπο (στο τέλος των τυποποιημένων ερωτηματολογίων που χρησιμοποιεί το “Βαρόμετρο ΕΒΕΘ”), ώστε να διασφαλίζεται η συνέχεια και η εγκυρότητα των αποτελεσμάτων του.

- **Κόστος Ενέργειας**

8 στις 10 επιχειρήσεις (79% έναντι 83% τον Σεπτέμβριο 2022) δηλώνουν ότι έχει αυξηθεί το συνολικό ενεργειακό κόστος λειτουργίας τους. Μεταξύ αυτών η μέση αύξηση που αναφέρεται είναι 52% (έναντι μέσου όρου 60% τον Σεπτέμβριο και 75% τον Μάρτιο 2022) με το 6% να αναφέρουν αύξηση άνω του 100% (7% τον Σεπτέμβριο 2022), ενώ το 23% αναφέρουν αυξήσεις άνω του 50% (29% τον Σεπτέμβριο 2022).

- **Πρώτες Ύλες / Προϊόντα**

Συνολικά 4 στις 10 επιχειρήσεις (40%) στο Νομό Θεσσαλονίκης διαπιστώνουν προβλήματα ελλείψεων πρώτων υλών ή προϊόντων στην αγορά (50% τον Σεπτέμβριο 2022), είτε σε μικρό βαθμό (29%) είτε σε μεγάλο βαθμό (11%). 4 στις 5 επιχειρήσεις (80% όσο και τον Σεπτέμβριο 2022) διαπιστώνουν αύξηση των τιμών πρώτων υλών και προϊόντων γενικά και μόλις το 11% δεν έχουν διαπιστώσει κάποια αύξηση κόστους. Μεταξύ όσων έχουν διαπιστώσει αυξήσεις, το μέσο ποσοστό αύξησης διαμορφώνεται – κατά δήλωσή τους – στο 40% (49% τον Σεπτέμβριο 2022), ενώ το 15% διαπιστώνουν αυξήσεις άνω του 50% και 2% άνω του 100%. Συνολικά, το 75% των επιχειρήσεων αναφέρουν ότι ενσωμάτωσαν ή ενσωματώνουν τις αυξήσεις στο κόστος πρώτων υλών και ενέργειας στο τελικό κόστος πώλησης των προϊόντων ή υπηρεσιών τους (70% τον Σεπτέμβριο 2022), είτε σε μικρό βαθμό (42%), είτε σε μεγάλο βαθμό (15%), είτε εξ ολοκλήρου (18%). Μόλις το 21% των επιχειρήσεων δεν ενσωματώνουν τις αυξήσεις αυτές στο τελικό κόστος πώλησης των προϊόντων και υπηρεσιών τους.

- **Θέματα επιδοτούμενων προγραμμάτων απασχόλησης και κατάρτισης**

Περίπου 1 στις 5 επιχειρήσεις (18%) έχουν χρησιμοποιήσει μέσα στο 2022 μέχρι και σήμερα κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα απασχόλησης προσωπικού. Μεταξύ των επιχειρήσεων που δεν έχουν χρησιμοποιήσει κάποιο τέτοιο πρόγραμμα, η πλειοψηφία δηλώνουν ότι δεν το είχαν ανάγκη (53%), ενώ το 22% αναφέρουν ότι δεν υπήρχε κάποιο πρόγραμμα διαθέσιμο που να κάλυπτε τις ανάγκες τους σε προσωπικό, το 14% δηλώνουν μη επαρκώς ενημερωμένοι για τέτοιου είδους προγράμματα, το 9% αναφέρουν ότι η επιχείρηση δεν καλύπτει τις προϋποθέσεις συμμετοχής και το 8% θεωρούν τις παροχές/ενισχύσεις αυτών των προγραμμάτων μη ελκυστικές.

Περίπου 1 στις 10 επιχειρήσεις (9%) στο Νομό Θεσσαλονίκης αναφέρουν ότι χρησιμοποίησαν κατά τη διάρκεια του 2022 μέχρι και σήμερα κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα κατάρτισης προσωπικού. Μεταξύ των επιχειρήσεων που δεν έχουν

χρησιμοποιήσει κάποιο τέτοιο πρόγραμμα, η πλειοψηφία δηλώνουν ότι δεν το είχαν ανάγκη (56%), ενώ το 20% δηλώνουν μη επαρκώς ενημερωμένοι για τέτοιου είδους προγράμματα, το 19% αναφέρουν ότι δεν υπήρχε κάποιο πρόγραμμα διαθέσιμο που να κάλυπτε τις ανάγκες τους σε κατάρτιση προσωπικού, το 6% θεωρούν ότι οι όροι υλοποίησης των προγραμμάτων κατάρτισης (τόπος, ωράριο) δεν είναι βολικοί, το 5% αναφέρουν ότι η επιχείρηση δεν καλύπτει τις προϋποθέσεις συμμετοχής.

Περίπου 3 στις 10 επιχειρήσεις (31%, 39% στις Υπηρεσίες, 22% στο Εμπόριο) στο Νομό Θεσσαλονίκης αναφέρουν ότι χρησιμοποίησαν κατά τη διάρκεια του 2022 μέχρι και σήμερα κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα ενίσχυσης για την πραγματοποίηση κάποιας επένδυσης (αγορά εξοπλισμού, λογισμικού, ακινήτου, εργασίες ανακαίνισης κτλ). Μεταξύ των επιχειρήσεων που δεν έχουν χρησιμοποιήσει κάποιο τέτοιο πρόγραμμα, η πλειοψηφία δηλώνουν ότι δεν το είχαν ανάγκη (44%), ενώ το 19% αναφέρουν ότι δεν υπήρχε κάποιο πρόγραμμα διαθέσιμο που να κάλυπτε τις επενδυτικές τους ανάγκες, το 17% δηλώνουν μη επαρκώς ενημερωμένοι για τέτοιου είδους προγράμματα, το 15% αναφέρουν ότι η επιχείρηση δεν καλύπτει τις προϋποθέσεις συμμετοχής και το 8% θεωρούν ότι παροχές/ενισχύσεις των προγραμμάτων δεν είναι ελκυστικές.

- **Βασικότερα Προβλήματα Επιχειρήσεων στον Νομό Θεσσαλονίκης**

Το υψηλό κόστος πρώτων υλών/προϊόντων και το υψηλό κόστος ενέργειας/καυσίμων αποτελούν τα δύο βασικότερα προβλήματα που δηλώνουν ότι αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στον Νομό Θεσσαλονίκης σήμερα (31% και 30% αντίστοιχα). Μάλιστα, το υψηλό κόστος πρώτων υλών/προϊόντων βρίσκεται πολύ ψηλά σε Κατασκευές (45%) και Βιομηχανία/Μεταποίηση (40%), ενώ το υψηλό κόστος ενέργειας/καυσίμων αναφέρεται πολύ έντονα από τις επιχειρήσεις στον τομέα Βιομηχανία/Μεταποίηση (40%). Ακολουθούν, η περιορισμένη ζήτηση (27%, 36% στο Εμπόριο), το υψηλό κόστος φορολογίας (20%, 25% στις Υπηρεσίες), η ρευστότητα (19%), η γραφειοκρατία/διαδικασίες συναλλαγής με το Δημόσιο (13%, 22% στις Υπηρεσίες και 19% στις κατασκευές), οι επισφάλειες πελατών (10%, 15% στις Υπηρεσίες), το υψηλό μισθολογικό κόστος (7%), το υψηλό μη μισθολογικό κόστος (ασφαλιστικές εισφορές) με 5% και οι ληξιπρόθεσμες φορολογικές υποχρεώσεις/ασφαλιστικές εισφορές (5%).

Θεσσαλονίκη, 31 Μαρτίου 2023

ΠΑΛΜΟΣ ΑΝΑΛΥΣΙΣ